

Fővárosi Bíróság

2.K 31674/2004/5.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság a Magyar Pékszövetség (Budapest) I.r. és a Makár és Fia Kft. (Nagykálló) II.r. felpereseknek, a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen, verseny ügyben meghozta a következő

Ítéletet

A bíróság az alperes 2004. március hó 25. napján kelt Vj-34/200/73. számú határozatát a bírságot 750.000.-Ft. (Hetesszázötvenezer) Ft-ra mérsékelve változtatja meg.

Egyebekben a bíróság az I. és II.r. felperesek keresetét elutasítja.

A bíróság megállapítja, hogy a II.r. felperes és alperes költségeit maga köteles viselni.

A bíróság megállapítja továbbá, hogy a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyezhető 15.000.- (Tizenötezer) Ft. illetékből 7500.- (Hétezeröttszáz) Ft. illetéket a felperes személyes illetékmentessége alapján az állam visel.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 nap alatt fellebbezésnek van helye, amelyet a Fővárosi Ítéltáblához címezve ennél a bíróságnál kell 4 példányban benyújtani. A fellebbezési határidő letelte előtt a felek közösen kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását. Ha a fellebbezés kizárólag a Pp.256/A.§ (1) bekezdés a-d) pontjaiban felsorolt rendelkezések ellen irányul, tárgyalás tartása kérhető.

Indokolás

Az 1990-ben megalakult I.r. felperes Alapszabálya szerinti célja a pék és lisztfeldolgozó szakmák érdekvédelme, valamint képviselete:

Legfőbb döntést hozó szerve a tagok összességéből álló közgyűlés. Az elnökség - melynek tagja a Szabolcs-Szatmár-Bereg, illetve Heves megye területén működő vállalkozások által választott vezető is - a szervezetet két közgyűlés között irányítja.

A Magyarországon működő 1500 körüli sütőipari vállalkozás kapacitása lényegesen meghaladja a keresletet, nyereséghányaduk évek óta rendkívül alacsony.

Az I.r. felperes Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagjai részére 2001. január 31-re ülést hívott össze. A meghívóból kitűnően az ülés egyik napirendi pontja az „áremelési helyzetkép” volt.

Az itt felvett jegyzőkönyv rögzíti, hogy a „napirendnek megfelelően a jelenlévők kötetlen beszélgetést folytattak a sütőipar jelenlegi helyzetéről, valamint a közeljövőben bekövetkező változásokról. A beszélgetés folyamán a résztvevők elmondásából kitűnik, hogy a megnövekedett költségek miatt az áremelést egymástól függetlenül, de közel megegyező időpontban, február második felében szükségesnek tartják végrehajtani. Ennek mértéke térségenként változó, de átlagosan 15-20% körüli.”

A résztvevő vállalkozások azon többsége, mely korábban áremelést nem hajtott végre az ülést követően árait rövid időn belül felemelte.

A Heves megyében működő tagjait I.r. felperes 2002. január 29-ére hívta össze. Az Egerben zajló ezen ipartestületi ülésen jegyzőkönyv nem készült. Írásbeli

dokumentum arról sem volt fellelhető, hogy mi volt az ülés témája. Rekonstruálható volt ellenben, hogy a résztvevők az árak emelésének szükségességéről beszélhettek.

A későbbiekben a Heves megyében működő vállalkozások is megemelték áraikat.

Az I.r. felperes „Kasi Zoltán alelnök” aláírással 2002. április 19-én levelet küldött valamennyi Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében működő sütőipari vállalkozás részére. Ennek tartalma a következő volt:

„A 2002. január 1-el bekövetkezett költségnövelő tényezők miatt elindított megbeszéléseink, tárgyalásaink elhúzódtak mostanáig. Valószínűleg Ön is értesült már arról, hogy egyes multinacionális cégek tudomást nem véve a költségnövekedésről nem fogadták be áremelési szándékunkat. Április hónapban szándékukat megváltoztatták és beszállítóiktól 10%-os áremelést fogadnak el, melynek érvényesítése április 15 – április 29. időszakban a fogyasztók felé is bekövetkezik. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében is éljenek a lehetőséggel, vegyék fel a kapcsolatot környező kollegáikkal és április 29-től legalább a fenti mértékben érvényesítsék beszállítói áraikban a megnövekedett költségeket. Ha az azonos piacra beszállító pékségek korrekten elbeszélgetnek egymással, akkor biztos vagyok benne, hogy a szakma minden dolgozójának javát szolgáló eredmények születtek.”

Valószínűsíthető versenyjogsértés miatt alperes I.r. felperessel, valamint az ipartestületi üléseken részt vett II-XLII. rendű eljárás alá vonttal - köztük a XIII.r. eljárás alá vontként szereplő II.r. felperessel - szemben versenyfelügyeleti eljárást indított.

Alperes a 2004. március hó 25. napján kelt Vj-34/2003/73. sorszámú határozatában megállapította, hogy az I.r. felperes által 2001. január 31-én Nyíregyházán és a 2002. január 29-én Egerben szervezett ipartestületi ülésen történt, árak emelésére vonatkozó megbeszélés alkalmas a verseny korlátozására.

Egyben megállapította, hogy I.r. felperes az ipartestületi ülések megszervezésével és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei sütőipari vállalkozásoknak 2002. április 19-én elküldött áremelésre felhívó levéllel jogsértést valósított meg.

Ezért I.r. felperest 1.000.000.-Ft. bírság megfizetésére kötelezte.

Alperes eljárását a XXX. rendű eljárás alá vonttal (Bedex Kft.) szemben megszüntette. Alperes döntését azzal indokolta, hogy a fellelt írásbeli dokumentumok, a meghallgatott tanúk vallomása és az ipartestületi üléseket követően végrehajtott áremelésekre tekintettel a II-XLII. rendű eljárás alá vontak - XXX. rendű kivételével - valamint I.r. felperes az ipartestületi ülések szervezésével és a felhívó levél elküldésével az 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11.§ (1) bekezdésébe ütköző összehangolt magatartást tanúsítottak.

Megállapítása szerint ugyanis a törvényi tilalom a megállapodás szintjét el nem érő, tudatos versenykorlátozást magában foglaló összehangolt, vagy egyeztetett magatartásra is kiterjed. Alperes kifejtette, az összehangolt magatartás megállapításához elegendő a vállalkozások közötti olyan kapcsolatfelvétel, amelynek célja, vagy hatása a vállalkozások jövőbeni piaci magatartásának befolyásolása oly módon, hogy a vállalkozások közül egyesek, vagy valamennyi vállalkozás felfedi a jövőben követendő piaci magatartását, csökkentve ezáltal a versenyfolyamatban rejlő bizonytalanságot, ami a hatékony verseny egyik meghatározó mozgatórugója.

Az üléseken történő részvételt alperes a jelenléti ívet aláíró vállalkozások esetében bizonyítottan tekintette. A képviseleti jogosultságnak nem tulajdonított jelentőséget, hiszen az üléseken elhangzottak továbbítására a vállalkozás részéről megjelenő bármely személy képes volt.

Bizonyítottság hiányában a jogsértésre alapot adó magatartás tanúsítása előtti távozást alperes figyelmen kívül hagyta.

Az I.r. felperes elsődleges keresetében jogsértés hiányának megállapítása és a bírság mellőzése mellett alperesi határozat megváltoztatását kérte.

Másodlagos keresete a bírság mellőzésére, vagy jelentős mérséklésére irányult. Az I.r. felperes fenntartott kérelme szerint perköltségeit nem igényelte.

Sérelmezte azon alperesi megállapítást, hogy akár szervezetének, akár tisztségviselőjének minden olyan megnyilvánulása jogsértő lenne, amely tényleges hatásától függetlenül versenyellenes szándékot tükröz. Ez az értelmezés ugyanis társadalmi szervezetének – működésével, döntéshozatali mechanizmusával ellentétben – széles jogkört biztosítana.

Álláspontja szerint ahhoz, hogy kartellmegállapodás felmerülhessen, az áremelés kinyilvánításának a versenyt korlátozó céllal összefüggésben kell lennie.

Hangsúlyozta, bizonyítottan egyetlen szervezeti egysége (közgyűlés, elnökség, elnök) sem hozott olyan döntést, vagy fogadott el olyan ajánlást, melynek célja a gazdasági verseny megakadályozására, korlátozására, vagy torzítására irányult volna.

Az az együttgondolkodás pedig, melynek célja a problémák megoldása jogsértés vádját nem vetheti fel.

Miután a 2001. január 21-i megyei közgyűlésre a tisztségviselők megválasztása miatt került sor kizárt, hogy az ülést kartellmegállapodás megszületésének elősegítése érdekében hívta volna össze.

Kiemelte, a 2002. április 19-i levélről egyetlen döntést hozó szervének sem volt tudomása, annak tartalmáról nem tárgyaltak. Ezért a versenyt korlátozó megállapodás megvalósítása ezen alperesi megállapítás esetében sem bizonyított.

Sérelmezte, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során árszakértő bevonására nem került sor, így nem volt lehetőség annak megállapítására, illetőleg vizsgálatára, hogy a végrehajtott áremeléseknek volt-e az egyeztetett magatartásukra visszavezethető oka, vagy az áremelés csupán a kereskedelem áregyeztető szerepére, illetve a felek által tanúsított párhuzamos magatartásra vezethető vissza.

Az I.r. felperes kifogásolta továbbá, hogy az eljárás során elmaradt az érintett vállalkozások piaci részesedésének és a versenyhelyzetének vizsgálata. Nincs továbbá

adat arra sem, hogy bármely versenytárs kiszorult volna a piacról, vagy hátrányos helyzetbe került volna.

E körben kiemelte, a péktermékekből túlkínálat van, a végrehajtott áremelés pedig nem eredményezett hátrányos helyzetet, csak a költségekre adott fedezetet.

Előadta egyben, hogy a kiszabott bírság megfizetése működését ellehetetleníti.

A II.r. felperes keresetében az alperesi határozat kívül helyezését kérte.

Állította, az alperes határozata nem megalapozott.

A 2001. január 31-i ülésen részt vett idősebb Makár Ferenc ugyanis a Kft. képviselőjére nem volt jogosult és már el is távozott, amikor a tisztségviselők választása véget ért.

Sérelmezte, hogy alperes nem értékelte azokat a nyilatkozatokat, melyek rögzítik, az ülésen jegyzőkönyv felvételére nem került sor.

Ugyanakkor jelezte, az ülésen kötetlen beszélgetés folyt az árakról, egyeztetés azonban nem történt. A pékek többsége árait ugyanis már az ülés előtt megemelte.

Tagadva a Tpv. II.§-ában szabályozott magatartás tanúsításának megvalósítását állította, a különböző mértékben végrehajtott áremelésekre az alapanyag, az energia és a minimálbér emelkedése miatt került sor.

Az alperes ellenkérelmében a keresetek elutasítását kérte. Az I.r. felperessel szemben alperes perköltségeire nem tartott igényt.

Hangsúlyozta, az I.r. felperes döntéshozatali mechanizmusának nincs jelentősége. Azt kellett értékelnie, hogy a felperesi fejléccel és „Kari Zoltán alelnök” aláírásával ellátott levél milyen hatást gyakorolt a tagok piaci magatartására.

Jelezte egyben, hogy a bírság felső határa nem az I.r. felperes, hanem a tagok együttes bevételeihez igazodik.

A II.r. felperes keresete kapcsán alperes kiemelte, a Kft. képviselőjében jelenlévő tag képes volt az elhangzott információk befogadására és továbbítására. Ezért jelentőség nélküli, hogy képviselői jogosultsággal rendelkezett-e.

Az az állítás pedig nem bizonyította, hogy idősebb Makár Ferenc az ülésről korábban eltávozott.

Megemlítette egyben, hogy a II.r. felperes által hivatkozott levél nem cáfolja az árak emelését.

Az I.r. felperes keresete nagyobb részben, míg a II.r. felperes keresete teljes egészében alaptalan volt.

Figyelemmel arra, hogy az ítélet kihirdetése után I_r. felperes és alperes a fellebbezési jogukról lemondtak, az I.r. felperes keresete kapcsán a bíróság ítéletét - alkalmazva a Pp.221.§ (4) bekezdését - a Tpv.11.§ (1) bekezdése, a Tpv.78.§ (1) és (2) bekezdése, a Tpv.83.§ (4) bekezdése, a 84.§, valamint a Pp.78.§ (2) bekezdése feltüntetésével támasztja alá.

Miután a II.r. felperes által sérelmezett jogsértés megállapítását tartalmazó rendelkezést alperes körültekintően indokolva és megalapozott érvelésre alapítva részletezte, a bíróság - figyelembe véve a jogsértés fennállása körében a fellebbezési jogról történt lemondás folytán jogerős elbírálást is - alperes helytálló jogi okfejtéséhez csupán a következőket fűzi hozzá:

A Tpv.11.§ (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását, vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki.

Ez a tilalom a Tpv.11.§ (2) bekezdés a) pontja értelmében különösen vonatkozik a vételi, vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen, vagy közvetett meghatározására.

Ezen jogi szabályozás tükrében ki kell emelnie a bíróságnak, hogy nem az áremelések ténye, nem annak mértéke hanem az minősül jogsértőnek, hogy az árak felemelésére - illetve a korábbi megemlések esetében azok biztos megerősítésére - az ipartestületi üléseken elhangzottak révén előálló bizonytalanság kiküszöbölése mellett került sor.

A bíróság egyetértett alperessel abban, hogy a megbeszélésen jelenlévő Kft. tag képviseleti jogosultságának hiánya a jogsértés megállapíthatóságát nem zárja ki.

Azt a II.r. felperes sem vitatta, hogy a Kft. tagja, idősebb Makár Ferenc a 2001. január 31-i ülésen a jelenléti ívet aláírta.

Ebből következően a Pp.164.§ (1) bekezdése alapján a II.r. felperest terhelte annak bizonyítási kötelezettsége, hogy hitelt érdemlően igazolja a társasága nevében jelenlévő személy a jogsértőnek minősülő megbeszélés előtt eltávozott.

A II.r. felperes azonban e körben bizonyítást nem ajánlott fel, így mentesülésére nem kerülhet sor.

Mindezen indokolásra támaszkodva a bíróság a Tpv.84.§-a szerinti eljárásban megállapította, hogy az alperes határozata a II.r. felperes tekintetében is jogszerű, emiatt a II.r. felperes keresetét elutasította.

Az alperes és a II.r. felperes tekintetében a bíróság a Pp.81.§ (1) bekezdése alkalmazásával úgy rendelkezett, hogy a költségeiket maguk kötelesek viselni.

A II.r. felperes a per tárgyi illetékfeljegyzési joga ellenére kereseti kérelmében 10.000.- Ft. illetéket lerótt.

Miután a felülvizsgálat illetéke a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése értelmében 15.000.-Ft. és az I.r. felperessel közös perlés folytán ennek fele része terheli a II.r. felperest, a bíróság tájékoztatja a II. felperest, hogy az Illetékhatártól 2.500.- (Kettőezeröttszáz) Ft. illetéket visszaigényelhet.

Az I.r. felperes teljes személyes illetékmentessége folytán a reá eső illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13.§ (1) bekezdése és a 14.§-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2004. november hó 19. napján

Jogerős: 2005. január 27.